

**Materiał pomocniczy
w zakresie poprawnego wypełniania wniosku
o dofinansowanie projektu w ramach naboru
nr RPDS.10.02.02-IZ.00-02-241/17,
RPDS.10.02.03-IZ.00-02-242/17,
RPDS.10.02.04-IZ.00-02-243/17**

Niniejszy materiał stanowi dokument pomocniczy w poprawnym wypełnieniu wniosku o dofinansowanie projektu, zwraca uwagę i punktuje wybrane ważne aspekty dotyczące przygotowania wniosku. Korzystanie z przygotowanego materiału nie zwalnia jednak Wnioskodawcy z obowiązku zapoznania się z *Regulaminem konkursu wraz z załącznikami, Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach RPO WD 2014-2020, Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020* oraz pozostałymi dokumentami programowymi.

Dokumenty, na podstawie których oparte są zapisy niniejszego materiału pomocniczego:

- 1) *Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020 (dla konkursów współfinansowanych z EFS), wersja 1.3*
- 2) *Regulamin konkursów Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 Oś priorytetowa 10 Działanie 10.2 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej Poddziałanie 10.2.2 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej – ZIT WrOF Poddziałanie 10.2.3 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, Poddziałanie 10.2.4 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej – ZIT gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej – ZIT AW*
- 3) *Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z dnia 19 września 2016 r.*
- 4) *Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020 z dnia 6 września 2016 r.*
- 5) *Wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020 z dnia 6 marca 2017 r.*
- 6) *Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020, wersja 21 z maja 2017 r.*
- 7) *Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020*
- 8) *Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 z dnia 8 maja 2015 r.*
- 9) *Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020*

CZĘŚĆ I

Wybrane kryteria formalne i dostępu (Karta Oceny Formalnej, Karta Oceny Merytorycznej) Kryteria horyzontalne (Karta Oceny Merytorycznej część B)

1. Zgodność z typem projektów dopuszczonych do dofinansowania w regulaminie konkursu (kryterium formalne: kwalifikowalność typu projektu)

Typy projektów możliwych do realizacji w konkursie

Typ 10.2.A.

Kształtowanie kompetencji kluczowych na rynku pracy, wsparcie nauki języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych i TIK (ICT) oraz właściwych postaw: kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej. Wsparcie może objąć w szczególności:

- a) realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem – projekty te muszą być zgodne z następującymi warunkami:
 - zakres tematyczny projektu edukacyjnego finansowanego ze środków EFS może wykraczać poza treści nauczania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego
 - projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS może być realizowany jako projekt interdyscyplinarny, łączący wiadomości i umiejętności z różnych dziedzin;
- b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej;
- c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia;
- d) wdrożenie nowych form i programów nauczania;
- e) tworzenie i realizację zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych;
- f) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów;
- g) nawiązywanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły lub placówki systemu oświaty w celu osiągnięcia założonych celów edukacyjnych;
- h) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL – dostępne na stronie **Krajowej Instytucji Wspomagającej Centrum Projektów Europejskich** <http://www.kiw-pokl.org.pl>;
- i) realizację zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą;
- j) wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej – szczegóły nt. możliwości wyposażenia zawarte są w załączniku do regulaminu konkursu nr 4 *Standardy realizacji wybranych form wsparcia w ramach Działania 10.2 RPO WD 2014-2020*.
- k) kształtowanie i rozwijanie **kompetencji cyfrowych** uczniów, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń.

Kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy – kompetencje, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia, do których zalicza się następujące kompetencje kluczowe z katalogu wskazanego w załączniku do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10):

- a) porozumiewanie się w językach obcych;
- b) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo – techniczne;

- c) kompetencje informatyczne;
- d) umiejętność uczenia się;
- e) kompetencje społeczne;
- f) inicjatywność i przedsiębiorczość.

!UWAGA! ZAWĘŻONY KATALOG KOMPETENCJI KLUCZOWYCH *Porozumiewanie się w języku ojczystym oraz świadomość i ekspresja kulturalna* nie stanowią kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy, w związku z czym nie mogą być realizowane w typie operacji 10.2.A.

Kompetencje społeczno-emocjonalne – umiejętności komunikacyjne, rozpoznawania i kierowania swoimi emocjami, budowania dobrych relacji z innymi, ustalania i osiągania pozytywnych celów, a także ograniczania destrukcyjnych czy agresywnych zachowań.

Kompetencje cyfrowe (kompetencje w zakresie TIK) - definiowane jako zdolność do:

- a) przetwarzania (wyszukiwania, oceny, przechowywania) informacji;
- b) komunikacji (wchodzenia w cyfrowe interakcje, dzielenia się informacjami, znajomość netykiety i umiejętność zarządzania cyfrową tożsamością);
- c) tworzenia cyfrowej informacji (w tym również umiejętność programowania i znajomość zagadnień praw autorskich);
- d) zachowania bezpieczeństwa (ochrony cyfrowych urządzeń, danych, własnej tożsamości, zdrowia i środowiska);
- e) rozwiązywania problemów (technicznych, identyfikowania sytuacji, w których technologia może pomóc, bycia kreatywnym z użyciem technologii, identyfikowania lub w zakresie kompetencji).

!UWAGA!

- wykaz pomocy dydaktycznych, narzędzi TIK oraz urządzeń sieciowych, określony przez MEN znajduje się na stronie MEN <http://efs.men.gov.pl/dokumenty/wytyczne-w-zakresie-realizacji-przedswiezec-z-udzialem-srodkow-europejskiego-funduszu-spoolecznego-w-obszarze-edukacji-na-lata-2014-2020/>;
- jest to katalog otwarty, ale zakupy spoza katalogu muszą być uzasadnione i niezbędne do realizacji projektu;
- wsparcie w zakresie wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK może być realizowane jedynie jako wsparcie uzupełniające do działań skierowanych do uczniów.

!UWAGA!

- jeśli Wnioskodawca planuje realizację typu projektu 10.2.A musi załączyć do wniosku o dofinansowanie **oświadczenie** wskazujące, że przeprowadzono Diagnostykę potrzeb edukacyjnych, która została zatwierdzona przez organ prowadzący, a zaplanowane działania w projekcie odpowiadają na potrzeby w niej zidentyfikowane (kryterium dostępu nr 5);
- jeśli Wnioskodawca planuje w ramach typu projektu 10.2.A zakup jakiegokolwiek wyposażenia musi załączyć do wniosku o dofinansowanie **oświadczenie** wskazujące, że przeprowadzono Diagnostykę potrzeb edukacyjnych zawiera wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia (kryterium dostępu nr 6);
- Jeśli Wnioskodawca planuje w ramach typu projektu 10.2.A zakup pomocy dydaktycznych, narzędzi TIK i urządzeń sieciowych musi wpisać w treść wniosku o dofinansowanie **zobowiązanie** dotyczące osiągnięcia przez szkołę lub placówkę systemu oświaty objętą wsparciem w okresie do 6 miesięcy od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu, wszystkich funkcjonalności.

Warunki i możliwości realizacji poszczególnych typów projektów znajdują się w *Regulaminie konkursu* w załączniku nr 4 *Standardy realizacji wybranych form wsparcia w ramach Działania 10.2 RPO WD 2014-2020*.

Typ 10.2.B.

Tworzenie w szkołach warunków do nauczania eksperymentalnego poprzez:

- a) wyposażenie szkolnych pracowni w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki;
- b) kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki.

!UWAGA!

- Szczegółowy katalog wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych został opracowany przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej <http://efs.men.gov.pl/dokumenty/wytyczne-w-zakresie-realizacji-przedswiezec-z-udzialem-srodkow-europejskiego-funduszu-spoecznego-w-obszarze-edukacji-na-lata-2014-2020/>;
- jest to katalog otwarty, ale zakupy spoza katalogu muszą być uzasadnione i niezbędne do realizacji projektu;
- w przypadku realizacji typu projektu 10.2.B konieczne jest załączenie do wniosku w SOWA **oświadczenia wskazującego, że przeprowadzono Diagnozę potrzeb edukacyjnych, która została zatwierdzona przez organ prowadzący, a zaplanowane działania w projekcie odpowiadają na potrzeby w niej zidentyfikowane** (kryterium dostępu nr 5) - załącznik nr 6 do Regulaminu konkursu. Załącznik stanowi integralną część wniosku o dofinansowanie projektu. Brak konieczności złożenia podpisu pod Oświadczeniem.
- w przypadku planowania zakupu wyposażenia w ramach typu projektu 10.2.B konieczne jest załączenie do wniosku w SOWA **oświadczenia wskazującego, że przeprowadzona Diagnoza potrzeb edukacyjnych zawiera wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia** (kryterium dostępu nr 6) - załącznik nr 7 do Regulaminu konkursu. Załącznik stanowi integralną część wniosku o dofinansowanie projektu. Brak konieczności złożenia podpisu pod Oświadczeniem;
- wsparcie w zakresie wyposażenie szkolnych pracowni w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki może być realizowane jedynie jako wsparcie uzupełniające do działań skierowanych do uczniów.

Warunki i możliwości realizacji poszczególnych typów projektów znajdują się w *Regulaminie konkursu* w załączniku nr 4 *Standardy realizacji wybranych form wsparcia w ramach Działania 10.2 RPO WD 2014-2020*.

Typ 10.2.C.

Realizacja programów pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów przyrodniczych, informatycznych, języków obcych nowożytnych, matematyki lub przedsiębiorczości, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (m.in. uczniowie z niepełnosprawnościami, uczniowie zagrożeni przedwczesnym kończeniem nauki).

!UWAGA!

- typ projektu 10.2.C nie może być realizowany jako samodzielny typ projektu;
- konieczne jest załączenie do wniosku w SOWA **oświadczenia wskazującego, że przeprowadzono Diagnozę potrzeb edukacyjnych, która została zatwierdzona przez organ prowadzący, a zaplanowane działania w projekcie odpowiadają na potrzeby w niej zidentyfikowane** (kryterium dostępu nr 5) - załącznik nr 6 do Regulaminu konkursu, załącznik

stanowi integralną część wniosku o dofinansowanie projektu. Brak konieczności złożenia podpisu pod Oświadczeniem;

- w treści wniosku należy również zawrzeć oświadczenie, że będzie zapewniona opieka dydaktyczna nad stypendystą (działanie bezkosztowe w projekcie – wydatek niekwalifikowalny).

Warunki i możliwości realizacji poszczególnych typów projektów znajdują się w *Regulaminie konkursu* w załączniku nr 4 *Standardy realizacji wybranych form wsparcia w ramach Działania 10.2 RPO WD 2014-2020*.

Typ 10.2.D.

Wsparcie w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym wsparcie ucznia młodszego przy jego przechodzeniu na kolejny etap kształcenia, w szczególności poprzez:

- a) doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania;
- b) wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty.

!ZMIANA! Wsparcie w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi może być realizowane jako:

1) **Kompleksowe programy wspomagające szkołę lub placówkę systemu oświaty**, na które składają się łącznie:

- doposażenie szkół w pomoce i materiały dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt,
- wsparcie uczniów,
- przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem.

Wsparcie to może dotyczyć uczniów na dwóch etapach edukacyjnych: I etap – kl. IV-VI szkoły podstawowej, II etap – kl. I-III gimnazjum.

Rodzaje zajęć możliwych do realizacji określono w Załączniku nr 4 do Regulaminu konkursu.

2) **bezpośrednie wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi , w tym uczniów młodszych, w ramach zajęć uzupełniających**

Wsparcie to może dotyczyć uczniów od I kl. Szkoły podstawowej, do III kl. gimnazjum.

!UWAGA! W przypadku realizacji typu projektu 10.2.D konieczne jest załączenie do wniosku w SOWA **oświadczenia wskazującego, że przeprowadzono Diagnozę potrzeb edukacyjnych, która została zatwierdzona przez organ prowadzący, a zaplanowane działania w projekcie odpowiadają na potrzeby w niej zidentyfikowane** (kryterium dostępu nr 5) - załącznik nr 6 do Regulaminu konkursu. Załącznik stanowi integralną część wniosku o dofinansowanie projektu. Brak konieczności złożenia podpisu pod Oświadczeniem.

W przypadku planowania zakupu wyposażenia w ramach typu projektu 10.2.D konieczne jest załączenie do wniosku w SOWA **oświadczenia wskazującego, że przeprowadzono Diagnoza potrzeb edukacyjnych zawiera wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia** (kryterium dostępu nr 6) - załącznik nr 7 do Regulaminu konkursu. Załącznik stanowi integralną część wniosku o dofinansowanie projektu. Brak konieczności złożenia podpisu pod Oświadczeniem.

!UWAGA! Wsparcie w zakresie wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne, specjalistyczny sprzęt, podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne może być realizowane jedynie jako wsparcie uzupełniające do działań skierowanych do uczniów.

Warunki i możliwości realizacji poszczególnych typów projektów znajdują się w Regulaminie konkursu w załączniku nr 4 Standardy realizacji wybranych form wsparcia w ramach Działania 10.2 RPO WD 2014-2020.

Typ 10.2.E.

Doradztwo i opieka psychologiczno-pedagogiczna dla uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki ucznia o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych (m.in. uczniowie z niepełnosprawnościami, uczniowie uzdolnieni, zagrożeni przedwczesnym kończeniem nauki).

!UWAGA! Pomoc psychologiczno-pedagogiczna powinna być realizowana zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 poz. 532), np. pod kątem liczebności grup.

!UWAGA! W przypadku realizacji typu projektu 10.2.E konieczne jest załączenie do wniosku w SOWA oświadczenia wskazującego, że przeprowadzono **Diagnozę potrzeb edukacyjnych, która została zatwierdzona przez organ prowadzący, a zaplanowane działania w projekcie odpowiadają na potrzeby w niej zidentyfikowane** (kryterium dostępu nr 5) - załącznik nr 6 do Regulaminu konkursu. Załącznik stanowi integralną część wniosku o dofinansowanie projektu. Brak konieczności złożenia podpisu pod Oświadczeniem.

Warunki i możliwości realizacji poszczególnych typów projektów znajdują się w Regulaminie konkursu w załączniku nr 4 Standardy realizacji wybranych form wsparcia w ramach Działania 10.2 RPO WD 2014-2020.

Typ 10.2.F.

Rozszerzenie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno-zawodowym.

Wsparcie może obejmować:

- a) uzyskiwanie kwalifikacji doradców edukacyjno-zawodowych przez osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach i placówkach, które nie posiadają kwalifikacji z tego zakresu oraz podnoszenie kwalifikacji doradców edukacyjno-zawodowych, realizujących zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach;
- b) tworzenie Szkolnych Punktów Informacji i Kariery (SPInKa);
- c) zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa edukacyjno - zawodowego.

!UWAGA! W przypadku realizacji typu projektu 10.2.F konieczne jest załączenie do wniosku w SOWA oświadczenia wskazującego, że przeprowadzono **Diagnozę potrzeb edukacyjnych, która została zatwierdzona przez organ prowadzący, a zaplanowane działania w projekcie odpowiadają na potrzeby w niej zidentyfikowane** (kryterium dostępu nr 5) - załącznik nr 6 do Regulaminu konkursu. Załącznik stanowi integralną część wniosku o dofinansowanie projektu. Brak konieczności złożenia podpisu pod Oświadczeniem.

W przypadku planowania zakupu wyposażenia w ramach typu projektu 10.2.F konieczne jest załączenie do wniosku w SOWA oświadczenia wskazującego, że przeprowadzono **Diagnoza potrzeb edukacyjnych zawiera wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego**

posiadanego wyposażenia (kryterium dostępu nr 6) - załącznik nr 7 do Regulaminu konkursu. Załącznik stanowi integralną część wniosku o dofinansowanie projektu. Brak konieczności złożenia podpisu pod Oświadczeniem.

Warunki i możliwości realizacji poszczególnych typów projektów znajdują się w Regulaminie konkursu w załączniku nr 4 Standardy realizacji wybranych form wsparcia w ramach Działania 10.2 RPO WD 2014-2020.

Typ 10.2.G.

Szkolenie, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji w celu doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli i pracowników pedagogicznych pod kątem kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy (TIK, matematyczno-przyrodniczych, języki obce), nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw uczniów (m.in. kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia, m.in.:

- a) kursy i szkolenia doskonalące (w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER), studia podyplomowe;
- b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;
- c) realizacja w szkole lub placówce systemu oświaty programów wspomagania;
- d) staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty;
- e) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL;
- f) podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli wszystkich przedmiotów, w tym w zakresie korzystania z narzędzi TIK zakupionych do szkół lub placówek systemu oświaty oraz włączania narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego;
- g) doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu;
- h) przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania pomocy dydaktycznych w pracy.

!UWAGA! W przypadku realizacji typu projektu 10.2.G konieczne jest załączenie do wniosku w SOWA oświadczenia wskazującego, że przeprowadzono **Diagnozę potrzeb edukacyjnych, która została zatwierdzona przez organ prowadzący, a zaplanowane działania w projekcie odpowiadają na potrzeby w niej zidentyfikowane** (kryterium dostępu nr 5) - załącznik nr 6 do Regulaminu konkursu. Załącznik stanowi integralną część wniosku o dofinansowanie projektu. Brak konieczności złożenia podpisu pod Oświadczeniem.

!UWAGA! Wsparcie skierowane do nauczycieli i pracowników pedagogicznych może być realizowane jedynie jako wsparcie uzupełniające do działań skierowanych do uczniów.

Warunki i możliwości realizacji poszczególnych typów projektów znajdują się w Regulaminie konkursu w załączniku nr 4 Standardy realizacji wybranych form wsparcia w ramach Działania 10.2 RPO WD 2014-2020.

Typ 10.2.H.

Szkolenie, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji w celu doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli i pracowników pedagogicznych pod kątem wykorzystania narzędzi wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną na każdym etapie edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki ucznia o szczególnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych (m.in. uczniów z niepełnosprawnościami, uczniów uzdolnionych, zagrożonych przedwczesnym kończeniem nauki).

Powyższe wsparcie powinno uwzględniać współpracę z rodzicami.

!UWAGA! W przypadku realizacji typu projektu 10.2.G konieczne jest załączenie do wniosku w SOWA oświadczenia wskazującego, że przeprowadzono **Diagnozę potrzeb edukacyjnych, która została zatwierdzona przez organ prowadzący, a zaplanowane działania w projekcie odpowiadają na potrzeby w niej zidentyfikowane** (kryterium dostępu nr 5) - załącznik nr 6 do Regulaminu konkursu. Załącznik stanowi integralną część wniosku o dofinansowanie projektu. Brak konieczności złożenia podpisu pod Oświadczeniem.

!UWAGA! Wsparcie skierowane do nauczycieli i pracowników pedagogicznych może być realizowane jedynie jako wsparcie uzupełniające do działań skierowanych do uczniów.

Warunki i możliwości realizacji poszczególnych typów projektów znajdują się w *Regulaminie konkursu* w załączniku nr 4 *Standardy realizacji wybranych form wsparcia w ramach Działania 10.2 RPO WD 2014-2020.*

Weryfikacja spełnienia kryterium odbywa się przede wszystkim poprzez zapisy w pkt. 1.20 WND oraz w pozostałych opisowych częściach WND.

2. Wybór partnerów (kryterium formalne: prawidłowość wyboru partnerów w projekcie)

Należy pamiętać, że w przypadku, gdy Wnioskodawca jest podmiotem, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo Zamówień Publicznych, wybór partnerów spoza sektora finansów publicznych odbywa się z zachowaniem przejrzystości i równego traktowania podmiotów, w szczególności zgodnie z zasadami określonymi w art. 33 ust.2 ustawy wdrożeniowej.

!UWAGA! Wybór partnerów spoza sektora finansów publicznych musi być dokonany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu partnerskiego.

3. Zapewnienie odpowiedniego poziomu wkładu własnego określonego w regulaminie konkursu (kryterium formalne: wkład własny)

Wnioskodawca zobligowany jest Regulaminem konkursu do wniesienia **wkładu własnego w wysokości 5% wydatków kwalifikowalnych**. Wkład może być wniesiony, jako wkład publiczny lub prywatny, w formie pieniężnej lub niepieniężnej.

Wkład własny wskazywany jest w *szczegółowym budżecie projektu* poprzez właściwe wskazanie/zaznaczenie poszczególnych pozycji budżetowych (zgodnie z *Instrukcją wypełniania wniosku*) oraz w części UZASADNIENIE WYDATKÓW w formie uzasadnienia wraz z metodologią wyliczenia kosztu w pkt. 7.4 WND.

!UWAGA! W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, czy wnoszony wkład własny jest wkładem publicznym czy prywatnym. Dopiero po tym należy wskazać pozycje wnoszone jako wkład niepieniężny, jeśli taki będzie w projekcie.

Weryfikacja spełnienia kryterium odbywa się poprzez stwierdzenie, czy Wnioskodawca zapewnił w projekcie wniesienie wkładu własnego na poziomie określonym w Regulaminie konkursu tj. na poziomie 5%.

4. Zastosowanie kwoty ryczałtowej w przypadku wartości wkładu publicznego poniżej 100 000 EUR (kryterium formalne: uproszczone metody rozliczania wydatków)

W projekcie, w którym wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza 100 000 EUR (w ramach niniejszego konkursu jest to kwota 422 160,00 PLN) należy zastosować kwoty ryczałtowe, o których mowa w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

Optymalny zakres informacji zamieszczony we wniosku:

Pkt. 3.1.2 – należy określić wskaźniki, które zmierzą stopień realizacji celu projektu - oprócz wskaźników obligatoryjnych, wskazanych w załączniku nr 2 do *Regulaminu konkursu*, należy też podać wskaźniki projektowe (własne), np. liczba godzin przeprowadzonych zajęć, liczba uczniów z niepełnosprawnością biorących udział w projekcie, liczba zorganizowanych wyjazdów/wycieczek, ilość sprzętu zakupionego w ramach wyposażenia pracowni przedmiotowych). Na ich podstawie, w przypadku projektów ryczałtowych, rozliczane będą także kwoty ryczałtowe zastosowane we wniosku.

Pkt. 4.1 – do poszczególnych zadań należy przyporządkować odpowiednie wskaźniki z określonych poprzednio w punkcie 3.1.2 wniosku oraz wskazać wartość wskaźnika, która zostanie osiągnięta w ramach danego zadania.

Pkt. 4.2 KWOTY RYCZAŁTOWE – w punkcie tym należy wskazać kwoty ryczałtowe, które będą zastosowane w projekcie z przyporządkowaniem do nich odpowiednich zadań. Dla każdej kwoty należy określić wskaźniki rezultatu i produktu oraz dokumenty, które potwierdzą realizację poszczególnych wskaźników, a tym samym zadań.

!WAŻNE!

W projektach rozliczanych ryczałtem nie należy wykazywać faktur/rachunków jako dokumentów potwierdzających rozliczenie kwoty ryczałtowej.

Przykładowe dokumenty: lista obecności, protokoły z przekazania sprzętu/pomocy dydaktycznych/materiałów dydaktycznych, certyfikaty lista wydanych certyfikatów, dzienniki zajęć prowadzonych w projekcie, dokumentacja zdjęciowa, analizy i raporty wytworzone w ramach projektu

BUDŻET 5.2 Kwoty ryczałtowe – pole jest wypełniane automatycznie przez system

Pkt. 7.11 Uzasadnienie poszczególnych wydatków wykazanych w szczegółowym budżecie (obligatoryjne w przypadku kwot ryczałtowych.)

!UWAGA! Z treści wniosku o dofinansowanie projektu, w sposób niepozostawiający wątpliwości, powinno wynikać, że Wnioskodawca zamierza rozliczać projekt kwotami ryczałtowymi. W sytuacji, gdy z żadnej części wniosku nie będzie to wynikać, a wartość wkładu publicznego (środków publicznych) w projekcie nie przekracza 100 000 EUR, **kryterium formalne zostanie uznane za niespełnione**.

5. Projekt realizowany w szkołach osiągających najlepsze wyniki edukacyjne w skali regionu (kryterium dostępu: formy wsparcia)

Kryterium będzie weryfikowane na podstawie informacji zawartych w pkt. 2.11 *Inne podmioty zaangażowane w realizację projektu* oraz pozostałych zapisów wniosku dotyczących szkół i placówek

planowanych do objęcia wsparciem, w tym dokonywanych wyliczeń na etapie KOP. Średnie wyniki z egzaminów zewnętrznych dla każdego ZIT oraz wzór, według którego należy wyliczyć średni wynik egzaminu zewnętrznego dla danej szkoły/placówki są podane w załączniku nr 5 do Regulaminu konkursu. Projektem mogą być objęte szkoły, które osiągają niższy wynik z egzaminów zewnętrznych, niż wskazana w załączniku nr 5 do regulaminu średnia dla danego ZIT.

6. NOWOŚĆ – ZAŁĄCZNIK DO WND Oświadczenie dot. diagnozy potrzeb edukacyjnych, zatwierdzonej przez organ prowadzący oraz zaplanowanych działań w projekcie odpowiadających na potrzeby w niej zidentyfikowane (kryterium dostępu: formy wsparcia)

!UWAGA! Aby kryterium dostępu nr 5 zostało spełnione, konieczne jest załączenie do wniosku w SOWA oświadczenia wskazującego, że przeprowadzono **Diagnozę potrzeb edukacyjnych, która została zatwierdzona przez organ prowadzący, a zaplanowane działania w projekcie odpowiadają na potrzeby w niej zidentyfikowane** - załącznik nr 6 do Regulaminu konkursu.

Załącznik stanowi integralną część wniosku o dofinansowanie projektu.

Brak konieczności złożenia podpisu pod Oświadczeniem.

7. NOWOŚĆ – ZAŁĄCZNIK DO WND Oświadczenie dot. diagnozy potrzeb edukacyjnych zawierających wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia (kryterium dostępu: formy wsparcia)

!UWAGA! Aby kryterium dostępu nr 6 zostało spełnione, w przypadku planowania zakupu wyposażenia/doposażenia do szkół lub placówek systemu oświaty konieczne jest załączenie do wniosku w SOWA oświadczenia wskazującego, że **przeprowadzona Diagnoza potrzeb edukacyjnych zawiera wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia** - załącznik nr 7 do Regulaminu konkursu .

Załącznik stanowi integralną część wniosku o dofinansowanie projektu.

Brak konieczności złożenia podpisu pod Oświadczeniem.

8. Zgodność z przepisami prawa krajowego i unijnego (kryterium horyzontalne)

Kryterium dotyczące zgodności z prawodawstwem krajowym i unijnym weryfikowane jest na podstawie oświadczeń Wnioskodawcy zawartych w części OŚWIADCZENIA WND (dot. m. in. zgodności w zakresie zamówień publicznych, pomocy publicznej, prawa pracy, kodeksu cywilnego oraz zapisów wniosku o dofinansowanie.

Wykaz podstawowych aktów prawnych obowiązujących Wnioskodawcę zawarty jest w *Regulaminie konkursu*.

9. Zgodność z zasadą zrównoważonego rozwoju (kryterium horyzontalne)

Kryterium dotyczy wpływu realizacji projektu na zasadę zrównoważonego rozwoju, której głównym założeniem jest zachowanie zasobów i walorów środowiska w stanie zapewniającym trwałe możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne, jak i przyszłe pokolenia. Działania te muszą jednocześnie dążyć do zachowania trwałości procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej.

W przypadku projektów edukacyjnych może to być np. ograniczenie ilości wytwarzanych dokumentów papierowych na rzecz informacji dostępnej na nośnikach (np. płyty cd, dvd, pendrive itp.)

!UWAGA! Projekt musi być co najmniej neutralny. Kryterium może zostać również ocenione warunkowo, a wniosek – skierowany do negocjacji.

10. Zgodność z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn (kryterium horyzontalne)

Ocena zgodności projektów współfinansowanych z EFS z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn odbywa się na podstawie tzw. standardu minimum, składającego się z 5 kryteriów. Aby móc uznać standard za spełniony, konieczne jest uzyskanie co najmniej 3 punktów. Kryterium może zostać również ocenione warunkowo, a wniosek – skierowany do negocjacji.

KRYTERIA STANDARDU MINIMUM

- 1. We wniosku o dofinansowanie projektu podano informacje, które potwierdzają istnienie (albo brak istnienia) barier równościowych w obszarze tematycznym interwencji i/lub zasięgu oddziaływania projektu;*
- 2. Wniosek o dofinansowanie projektu zawiera działania, odpowiadające na zidentyfikowane bariery równościowe w obszarze tematycznym interwencji i/lub zasięgu oddziaływania projektu;*
- 3. W przypadku stwierdzenia braku barier równościowych, wniosek o dofinansowanie projektu zawiera działania, zapewniające przestrzeganie zasady równości szans kobiet i mężczyzn, tak aby na żadnym etapie realizacji projektu nie wystąpiły bariery równościowe;*
- 4. Wskaźniki realizacji projektu zostały podane w podziale na płeć i/lub został umieszczony opis tego, w jaki sposób rezultaty projektu przyczynią się do zmniejszenia barier równościowych istniejących w obszarze tematycznym interwencji i/lub zasięgu oddziaływania projektu;*
- 5. Wniosek o dofinansowanie projektu wskazuje jakie działania zostaną podjęte w celu zapewnienia równościowego zarządzania projektem.*

Wyjątki od standardu minimum:

- 1. Profil działalności Wnioskodawców ze względu na ograniczenia statutowe – ograniczenia statutowe (np. profil szkoły/placówki oświatowej wskazuje na możliwość wsparcia w ramach projektu jedynie dziewczęta lub chłopcy);*
- 2. Zamkniętej rekrutacji – ze względu na zakres oddziaływania.*

!UWAGA! w przypadku projektów skierowanych do uczniów i nauczycieli szkół i/lub placówek oświatowych należy pamiętać, że zamknięta rekrutacja będzie miała miejsce w sytuacji, kiedy projekt obejmie - ze względu na swój zasięg oddziaływania - wsparciem wszystkie dzieci/ uczniów/ nauczycieli danej szkoły/ szkół/placówki/placówek w odpowiedzi na zdiagnozowane u nich deficyty/potrzeby itd.

Zaleca się aby w przypadku projektów, które należą do wyjątków, również zaplanować działania zapewniające przestrzeganie zasady równości szans kobiet i mężczyzn – pomimo, iż nie będą one przedmiotem oceny za pomocą kryteriów oceny ze standardu minimum.

Czym jest zasada równości szans kobiet i mężczyzn w projektach edukacyjnych współfinansowanych z EFS?

*Zasada równości szans kobiet i mężczyzn, jej rozumienie i przełożenie na praktykę projektową każdorazowo musi wynikać z **analizy**. Analiza sytuacji dziewczynek i chłopców (uczniowie)/ kobiet i mężczyzn (nauczyciele) oraz barier równości jest podstawą do stwierdzenia, czy i w jakim stopniu nierówności występują. Jej celem jest pokazanie, za pomocą danych jakościowych i/lub ilościowych, w jakiej sytuacji znajdują się dziewczynki i chłopcy, kobiety i mężczyźni, wchodzący w skład grupy docelowej. Czy w ich położeniu występują różnice? Jakie to są różnice? Czy któraś płęć znajduje się w gorszym położeniu? Wpisanie do wniosku słów: „dyskryminacja”, „nierówności”, „równy dostęp” lub stwierdzeń typu: „Będziemy w każdym działaniu przestrzegać zasady równości”, jeśli nie mają one*

odzwierciedlenia w uzasadnieniu potrzeby realizacji, celach i konkretnych działaniach, w żaden sposób nie gwarantuje spełnienia standardu minimum w zakresie równości szans kobiet i mężczyzn.

!UWAGA! Liczba dziewczynek i chłopców w wieku szkolnym na terenie realizacji projektu **to nie jest nierówność płci, ale fakt demograficzny**. Zapisy typu: „55% dzieci uczestników projektu to będą dziewczynki” „Przy rekrutacji pierwszeństwo będą miały dziewczynki” są sprzeczne z zasadą równego traktowania. Celem projektów edukacyjnych w kontekście zasady równości szans powinno być przygotowanie dziewczynek i chłopców (uczniowie) do pełnienia ról społecznych i zawodowych oraz osłabienie istniejących barier równości i stereotypów (uczniowie, nauczyciele).

Wskazówki, w jaki sposób przygotować projekt pod kątem równości szans kobiet i mężczyzn znajdują się w załączniku nr 2 do *Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu* (Instrukcja do standardu minimum realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn).

Prezentacja dotycząca zasady równości szans kobiet i mężczyzn dla działania 10.2 jest dostępna tutaj: <http://rpo.dolnyslask.pl/spotkanie-informacyjne-dotyczace-dzialania-10-2-zapewnienie-rownego-dostepu-do-wysokiej-jakosci-edukacji-podstawowej-gimnazjalnej-i-ponadgimnazjalnej/>

11. Zgodność z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (kryterium horyzontalne)

Wskazane kryterium dotyczy spełnienia przez projekt zasady równości szans i niedyskryminacji (zasada równości szans kobiet i mężczyzn stanowi przedmiot odrębnego kryterium: *Zgodność z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn, dedykowanego tylko i wyłącznie tej zasadzie*).

Szczegółowe zasady niedyskryminacji (w tym niedyskryminacji ze względu na niepełnosprawność) znajdują się w dokumencie *Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020*.

!UWAGA! Dopuszcza się neutralność projektu. Jeżeli Wnioskodawca uznaje, że jego projekt lub produkty projektu mają neutralny wpływ na realizację tej zasady, wówczas taką deklarację wraz z uzasadnieniem powinien zawrzeć w treści wniosku o dofinansowanie. Neutralność projektu musi wynikać wprost z zapisów wniosku o dofinansowanie. Kryterium może zostać również ocenione warunkowo, a wniosek – skierowany do negocjacji.

CZĘŚĆ II Kryteria merytoryczne (Karta Oceny Merytorycznej część B)

Charakterystyka projektu

Pkt. 3.1 WND (3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4) Diagnoza potrzeb, cele, wskaźniki, źródła weryfikacji

3.1.1 Diagnoza potrzeb – uzasadnienie realizacji projektu

Z diagnozy potrzeb powinno wynikać, jaki problem istnieje w **szkole, wśród jej uczniów oraz nauczycieli (jeśli nauczyciele będą wspierani w projekcie)**. Diagnoza ta powinna być przedstawiona w kontekście możliwych do realizacji typów operacji (A-H), wskazanych w *Regulaminie konkursu*.

Realizacja projektu ma być odpowiedzią na wskazane we wniosku problemy, dlatego powinny być one opisane w sposób konkretny, z uwzględnieniem aktualnych danych liczbowych (np. z podaniem liczby uczniów, których dotyczy dany problem, liczby nauczycieli, którzy wymagają dodatkowego przeszkolenia z danego zakresu).

Opis problemów/potrzeb powinien korespondować z typami operacji wskazanymi we wniosku w pkt. 1.20 *Typ projektu*.

W przypadku objęcia wsparciem kilku placówek diagnoza powinna odnosić się do każdej z nich z osobna oraz powinna pokazywać problemy wszystkich grup docelowych, które będą objęte wsparciem (szkoły, jej uczniów i nauczycieli/pracowników pedagogicznych).

Diagnoza powinna skupiać się nie tylko na wskazaniu problemów/potrzeb uczniów, ale powinna pokazać wyraźnie, że szkoła nie jest w stanie zapewnić tym uczniom dodatkowych zajęć wyrównawczych lub rozwijających ich uzdolnienia lub odpowiadać na specjalne ich potrzeby lub zajęcia nie są prowadzone na tyle ciekawie, by zachęcić uczniów do nauki, czy też brak jest nowoczesnych narzędzi do pracy z uczniem lub że nauczyciel nie posiada odpowiednich umiejętności etc.

Jak opisać problem/potrzebę?

- **w sposób precyzyjny i jednoznaczny** – należy podać dane liczbowe, aktualne dane statystyczne oraz wskazać źródło ich pochodzenia, informacje nt. konsultacji propozycji projektu w środowisku, w którym ma być realizowany,
- **opisany problem powinien dotyczyć grupy docelowej objętej wsparciem,**
- z uwzględnieniem **sytuacji kobiet i mężczyzn,**
- właściwie wskazany problem/potrzeba stanowi punkt wyjścia do sformułowania celu głównego projektu, który ma być pozytywnym obrazem sytuacji problemowej i pożądanym stanem do osiągnięcia w przyszłości. Precyzyjne wskazanie problemu stanowi jeden z kluczowych czynników powodzenia realizacji projektu.

Uwzględnienie w diagnozie analizy sytuacji kobiet i mężczyzn:

w opisie problemu należy uwzględnić informacje wskazujące na istnienie barier równościowych lub ich brak przy użyciu danych jakościowych i/lub ilościowych w podziale na płeć, w obszarze tematycznym interwencji i/lub zasięgu oddziaływania projektu.

I UWAGA! Liczba dziewczynek i chłopców w wieku szkolnym na terenie realizacji projektu **to nie jest nierówność płci, ale fakt demograficzny**. Analiza sytuacji kobiet i mężczyzn w projektach edukacyjnych polega na pokazaniu liczby dziewczynek/chłopców, którzy są grupą docelową projektu oraz odniesieniu się do istniejących barier równości w obszarze edukacji. Jeśli wszystkie dzieci otrzymują tę samą ofertę edukacyjną, to celem projektodawcy nie jest zmiana istniejących proporcji. Liczby w podziale na płeć są ważne w przypadku, gdy wsparcie w ramach projektu kierujemy tylko do części dzieci. W takim wypadku, projekt powinien zakładać rekrutację do projektu zapewniającą udział uczennic i uczniów proporcjonalny do ich udziału w grupie wszystkich dzieci w danej placówce.

Przykład: *Wnioskodawca na podstawie danych ilościowych ustala procentowy udział dziewcząt i chłopców w projekcie w sposób, który niweluje nierówność, np. jeżeli z diagnozy (pozyskanych danych) wynika, że w zajęciach dodatkowych ICT organizowanych w szkole w większym stopniu korzystają chłopcy (70%), niż dziewczęta (30%), to wsparcie należy zaplanować tak, aby wesprzeć grupę niedoreprezentowaną, czyli skierować działania projektowe w większym stopniu do dziewcząt, określając jednocześnie przyczyny nierówności oraz bariery dostępu. Działania zaplanowane w projekcie mają być odpowiedzią na nierówność, dlatego muszą być zróżnicowane ze względu na płeć, tzn. muszą uwzględniać specyficzne potrzeby danej płci.*

!UWAGA! Załączane w SOWA oświadczenie potwierdzające, że diagnoza potrzeb edukacyjnych została zatwierdzona przez organ prowadzący, a zaplanowane działania w projekcie odpowiadają na potrzeby w niej zidentyfikowane (załącznik nr 6 – obowiązkowy dla wszystkich typów projektów) **nie zwalnia Wnioskodawcy z obowiązku opisanie w pkt. 3.1.1 wniosku problemów/potrzeb wynikających z przeprowadzonej uprzednio diagnozy zgodnie z wymogami Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu.**

!UWAGA! Załączane w SOWA oświadczenie potwierdzające, że dokonana diagnoza potrzeb edukacyjnych zawiera wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia (załącznik nr 7 – obowiązkowy dla typów projektów A, B, D, F) **nie zwalnia Wnioskodawcy z obowiązku opisanie w pkt. 3.1.1 wniosku problemów/potrzeb wynikających z planowanych do zakupu wyposażenia szkolnych pracowni, sprzętu, pomocy dydaktycznych.**

WAŻNE! Wszystkie formy wsparcia zaplanowane w ramach projektu, bez względu na typ projektu, mogą być jedynie uzupełnieniem działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły/ placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły /placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie). Warunek ten nie dotyczy przedsięwzięć zrealizowanych w ramach programów rządowych oraz w ramach poprzednich konkursów Działania 10.2 w ramach RPO WD 2014-2020.

Deklaracja w powyższym zakresie musi zostać zawarta w treści wniosku o dofinansowanie.

3.1.2 Cel szczegółowy osi priorytetowej i wskaźniki realizacji celu

Wnioskodawca wybiera **cel szczegółowy osi priorytetowej**, do którego przyczyni się realizacja projektu, z listy rozwijanej w generatorze SOWA.

Następnie ustala **wskaźniki** (wskaźniki rezultatu i produktu), przypisuje im wartości w podziale na płeć (wartość bazowa i docelowa), a także podaje **źródła weryfikacji** poszczególnych wskaźników oraz **częstotliwość ich pomiaru**. Wskaźniki powinny w sposób precyzyjny i mierzalny umożliwić weryfikację stopnia realizacji celu głównego projektu.

UWAGA! Wartość bazowa większa od 0 powinna wynikać z analizy problemu/potrzeby.

Przedstawione w projekcie **wskaźniki** powinny wynikać ze zdiagnozowanego problemu i być:

- **precyzyjne i mierzalne** tzn. spełniać regułę **CREAM**, czyli:

- Precyzyjne – jasno zdefiniowane i bezsporne (**C** - clear);
- Odpowiadające przedmiotowi pomiaru i jego oceny (**R** -relevant);
- Ekonomiczne – mogą być mierzone w ramach racjonalnych kosztów (**E** – economic);
- Adekwatne – dostarczające wystarczającej informacji nt. realizacji projektu (**A** – adequate);
- Mierzalne – łatwe do zmierzenia i podlegające niezależnej walidacji (**M** – monitorable)

- **adekwatne do form wsparcia** zaplanowanych w projekcie (mają służyć pomiarowi działań i celu założonego w projekcie)
- **wartości wskaźników** zgodne z opisem problemu, celem projektu, realne do osiągnięcia,

Źródła weryfikacji - powinny odpowiadać charakterowi wskaźnika, być adekwatne do danego wskaźnika i wiarygodne, muszą umożliwić weryfikację osiągnięcia danego wskaźnika.

Częstotliwość pomiaru wskaźników - powinna być adekwatna dla specyfiki projektu, umożliwić ich właściwy pomiar (zależy od czasu trwania projektu i zakończenia poszczególnych zadań).

!UWAGA! Wnioskodawca zobowiązany jest do monitorowania w projekcie wskaźników programowych określonych w RPO WD 2014-2020:

Wskaźniki produktu:

- Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie
- Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie
- Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie
- Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie
- Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu
- Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu
- Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych
- Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych.

Powyższe wskaźniki są obligatoryjne dla Działania 10.2, jeśli Wnioskodawca realizuje formę wsparcia w ramach projektu, która przyczynia się do osiągnięcia wskazanych wyżej wskaźników (są wybierane z listy rozwijanej dostępnej w SOWA).

!UWAGA! Wnioskodawca zobowiązany jest do monitorowania w projekcie bez konieczności podawania wartości docelowej większej od 0 **wszystkich wspólnych wskaźników produktu (tzw. wskaźniki horyzontalne)** z listy WLWK, stanowiącej Załącznik nr 2 do *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020*:

- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- Liczba osób objętych szkoleniami/ doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami

Wskaźniki horyzontalne wymienione powyżej są obligatoryjne dla każdego naboru i dla każdego projektu.

!UWAGA! Z listy rozwijanej należy wybierać jedynie te wskaźniki, które są wskazane w *Regulaminie konkursu* (mimo technicznej możliwości w SOWA), **NIE** należy używać wskaźników kluczowych z innych działań!

Ponadto w przypadku realizacji projektów rozliczanych **kwotami ryczałtowymi** wskazane jest ustalenie i podanie **wskaźników projektowych** (własnych, zgodnych ze specyfiką projektu), które posłużą do rozliczenia ustalonych kwot ryczałtowych. Podanie wskaźników projektowych może się okazać niezbędne do prawidłowego rozliczenia efektów realizacji projektów.

Wskaźniki w miarę możliwości powinny być podane w podziale na płeć: kobiety i mężczyźni.

Przykład:

Wskaźnik produktu: Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie

Źródło weryfikacji: Deklaracja uczestnictwa, listy obecności na zajęciach, dzienniki zajęć

Częstotliwość pomiaru wskaźników: monitoring wskaźnika – rozpoczyna się w momencie przystąpienia uczestnika do danej formy wsparcia, raz na kwartał, zgodnie z harmonogramem składania wniosków o płatność oraz na zakończenie realizacji projektu – końcowy pomiar

Wskaźnik rezultatu: Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu program

Źródło weryfikacji: Ocena opisowa przed rozpoczęciem zajęć i po ich zakończeniu, dzienniki zajęć, listy obecności

Częstotliwość pomiaru wskaźników: Raz na kwartał, zgodnie z harmonogramem składania wniosków o płatność oraz na zakończenie realizacji projektu – końcowy pomiar

3.1.3 Wpływ rezultatów na sytuację kobiet i mężczyzn

Należy wskazać, jak rezultaty projektu przyczynią się do zmniejszenia zdefiniowanych barier równościowych w obszarze tematycznym i/lub zasięgu oddziaływania projektu.

3.1.4 Cel główny projektu wraz z uzasadnieniem

Należy wskazać cel główny projektu, który powinien być prawidłowo skonstruowany, tzn.:

- wynikać bezpośrednio ze zdiagnozowanych problemów
- być konkretny i mierzalny - odpowiadać na pytania **co? gdzie? dla kogo? kiedy?** zostanie osiągnięte w wyniku realizacji projektu
- opisywać **stan docelowy**, a nie środek do jego realizacji czy działanie, np. wzrost, zwiększenie itd. (odzwierciedlenie sytuacji pożądanej w przyszłości, która zostanie osiągnięta dzięki realizacji projektu
- być zgodny z działaniem, poddziałaniem, w ramach którego realizowany jest projekt
- przyczyniać się do osiągnięcia właściwego celu szczegółowego RPO WD 2014-2020.

Przykład: *Celem głównym projektu jest podniesienie poziomu kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz wyrównanie szans edukacyjnych u X-liczby uczniów (Y dziewcząt i Z chłopców) uczęszczających do Szkoły Podstawowej A w miejscowości B poprzez objęcie ich wsparciem w ramach zajęć dodatkowych i specjalistycznych oraz wyposażenie szkolnych pracowni a także podwyższenie kwalifikacji X –liczby nauczycieli (Y kobiet i X mężczyzn) ze SP A w zakresie TIK w okresie od..... do.*

Pkt. 3.2 WND Grupy docelowe

Założona w projekcie **grupa docelowa** powinna być:

- zgodna z opisem problemu zawartym w punkcie 3.1.1, czyli projekt powinien być skierowany do osób (uczniowie, nauczyciele)/instytucji potrzebujących wsparcia (szkoły/placówki oświatowe) w zakresie wskazanym w diagnozie
- typy projektów G i H uwzględniają współpracę z rodzicami – rodzice stanowią jedną z grup docelowych projektu
- wszystkie szkoły objęte projektem powinny zostać wskazane z nazwy (z osobna), z podaniem liczby wspieranych uczniów i innych ważnych dla projektu cech
- należy opisać wszystkie grupy uczestników projektu z podaniem głównych ich cech, które wynikają z analizy problemu (np. grupy uczniów biorących udział w poszczególnych zajęciach, mających poszczególne problemy, nauczyciele wymagający doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji), **w podziale na płeć**
- należy podać informacje dotyczące liczby osób planowanych do objęcia wsparciem w ramach poszczególnych zajęć, szkoleń, doradztwa oraz innych form podwyższania kwalifikacji **w podziale na płeć**.

W opisie grupy docelowej powinny też zostać wskazane:

- **bariery uczestnictwa**, czyli czynniki, które mogą zniechęcić do udziału w projekcie lub uniemożliwić uczestnictwo, w tym bariery, na które napotykają **kobiety i mężczyźni**, oraz bariery uniemożliwiające udział **osobom z niepełnosprawnościami** (np. brak świadomości nt. potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności) oraz opisany sposób ich łagodzenia/pokonania, np. bariera geograficzna – zorganizowanie dla uczniów dowozu do miejsca zamieszkania po lekcjach, brak świadomości rodziców na temat znaczenia edukacji – zorganizowanie spotkań z pedagogiem/psychologiem dla rodziców, bariera motywacyjna dla uczniów osiągających niskie wyniki w nauce – oczekują wsparcia i w ramach projektu to wsparcie powinni otrzymać
 - **analiza potrzeb i oczekiwań** uczestników, przeprowadzona na podstawie badań własnych z podaniem terminu badania, grupy, na której badanie zostało przeprowadzone, oceny, czy zaplanowane działania odpowiadają na oczekiwania uczestników – wszystko to ma służyć minimalizacji zagrożenia niezrealizowania celu projektu
 - **skala zainteresowania udziałem w projekcie**, proponowanej formie wsparcia, wraz z podaniem wiarygodnego źródła informacji i okresu, do którego się odnosi.
- Jeśli na etapie diagnozy nie zostaną stwierdzone specyficzne potrzeby osób z niepełnosprawnościami, w przypadku ich wystąpienia możliwe będzie zastosowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień, który szczegółowo został opisany w Regulaminie konkursu.

REKRUTACJA

- założony sposób rekrutacji powinien być adekwatny do grupy docelowej oraz zdiagnozowanego problemu
- kryteria rekrutacji należy określić tak, by były spójne z opisem wymienionych problemów i przyczyniały się do ich rozwiązania (założone kryteria rekrutacji muszą umożliwiać wyłonienie do wsparcia tych osób, które faktycznie potrzebują pomocy w określonym zakresie, np. zajęć dydaktyczno-wyrównawczych czy też pomocy logopedy)
- do każdego typu wsparcia oraz grupy docelowej powinny zostać założone odrębne, adekwatne mierzalne kryteria rekrutacji
- opis przebiegu rekrutacji powinien być szczegółowy, ze wskazaniem technik, narzędzi, metod oraz dokumentów, na podstawie których zostanie przeprowadzona rekrutacja, dopasowany do grupy odbiorców i charakterystyki projektu
- należy podać czas i miejsce rekrutacji oraz osobę odpowiedzialną za jej przeprowadzenie
- sposób i katalog rekrutacji uczestników i uczestniczek projektu **powinien uwzględniać zasadę równości szans kobiet i mężczyzn**, w odpowiedzi na zidentyfikowane bariery równości oraz **dostępność dla osób z niepełnosprawnościami**, niwelujący nierówności w tym zakresie.

Pkt. 3.3 WND Ryzyko nieosiągnięcia założeń projektu

W przypadku projektów, których wartość wynosi co najmniej 2 mln konieczny jest opis **sposobu zarządzania ryzykiem**, czyli sposób identyfikacji, analizy oraz reakcji na ryzyko nieosiągnięcia wskaźników rezultatu i niezrealizowania projektu z pierwotnymi założeniami.

We wniosku o dofinansowanie powinien zostać przedstawiony **opis ryzyka** dla wszystkich wskaźników rezultatu określonych w pkt. 3.1.2 wniosku oraz zaproponowane odpowiednie **działania**, które Wnioskodawca podejmie w celu zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka (zapobieganie) lub w przypadku wystąpienia ryzyka zminimalizowania jego skutków.

Pkt. 4.1 WND Zadania

DZIAŁANIA

- muszą zawsze wynikać ze zdiagnozowanych problemów/potrzeb;
 - muszą przyczyniać się do osiągnięcia założonego celu projektu, czyli za ich pomocą przedstawione w pkt. 3.1.1 wniosku o dofinansowanie projektu problemy muszą zostać rozwiązane lub złagodzone;
 - w każdym zadaniu należy wskazać, w jakich miesiącach będzie ono realizowane, kto z kadry będzie odpowiedzialny za jego realizację (ewentualnie w przypadku projektu partnerskiego informację, który z partnerów będzie odpowiedzialny za realizację danego działania/zadania)
 - w miarę możliwości opis działań powinien zawierać zagadnienia merytoryczne, które będą realizowane na zajęciach, dokładne wskazanie, kto będzie uczestniczył w danym typie zajęć, a także informacje organizacyjne, tj. liczbę osób biorących udział w danym typie zajęć (w podziale na szkoły, klasy), liczbę grup zajęciowych, liczebność tych grup, liczbę godzin przypadających na jedną grupę/ucznią, częstotliwość zajęć, wskazanie osoby, która będzie realizowała dane zadanie
 - opis powinien zawierać informacje na temat miejsca realizacji poszczególnych typów zajęć (np. Uniwersytet Przyrodniczy, sale szkolne, Miejska Biblioteka, itp.) oraz terminy (np. bezpośrednio po lekcjach, w soboty, itp.) i częstotliwość;
 - zaplanowane wyjazdy (wycieczki poznawcze) powinny być opisane z podaniem celu, miejsca wyjazdu, czasu trwania, liczby uczestników (uczniów i opiekunów), zakresu tematycznego wyjazdu oraz osiągniętych w jego wyniku rezultatów, powinny być powiązane tematycznie z projektem
 - w przypadku zaplanowania wsparcia nauczycieli należy podać formę wsparcia (np. szkolenie, doradztwo lub inne formy podnoszenia kwalifikacji) oraz informacje dotyczące sposobu ich organizacji, tj. miejsce prowadzenia zajęć, liczbę edycji kursu, liczbę grup, warunki do jej rozpoczęcia, planowane terminy rozpoczęcia i zakończenia, planowane harmonogramy szkolenia/doradztwa itd. z liczbą godzin szkoleniowych, zaangażowaną kadrami, ramowy opis programu nauczania, materiały szkoleniowe, jakie zostaną przekazane uczestnikom
 - poszczególne zadania powinny być wskazane zgodnie z chronologią wskazaną w Harmonogramie;
 - zadania powinny być zaplanowane racjonalnie, tj. nie należy ich niepotrzebnie rozciągać w czasie, w miarę możliwości zadania niezależne powinny być realizowane równocześnie, tak by nie wydłużać niepotrzebnie okresu realizacji projektu
 - w przypadku planowania form wsparcia o charakterze psychologiczno-pedagogicznym należy zwrócić szczególną uwagę na uregulowania zawarte w *Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 poz. 532)*.
- !UWAGA!** Typy możliwych do realizacji operacji, a w ich ramach działań, zostały szczegółowo wskazane w *Regulaminie konkursu* oraz w części I niniejszego poradnika.

Działania w zakresie spełnienia standardu minimum - zasada równości szans kobiet i mężczyzn.

W przypadku zidentyfikowania barier równościowych, Wnioskodawca powinien zaplanować działania niwelujące te bariery. W przypadku stwierdzenia braku barier równościowych wniosek powinien zawierać działania zapewniające przestrzeganie zasady równości szans płci, tak aby ewentualne bariery nie pojawiły się na żadnym etapie realizacji projektu. **!UWAGA!** Zalecane jest, aby w przypadku projektów, które należą do wyjątku od standardu minimum, również zaplanować w projekcie działania zapewniające przestrzeganie równości szans kobiet i mężczyzn.

Przykłady działań równościowych:

- różnorodne formy edukacyjne pokazujące, czym są stereotypy i jak mogą krzywdzić (np. zajęcia wykorzystujące postaci z bajek, literatury pięknej, ich cechy charakteru, działania, wybory przed jakimi stają, relacje między dziewczynkami i chłopcami,);
- zajęcia, podczas których prezentowane są kobiety ważne w życiu społecznym, politycznym i gospodarczym,

-organizacja spotkań z przedstawicielami różnych zawodów (np. policjantami, lekarzami) tak, aby dzieci / młodzież poznawały w danej roli zarówno kobiety i mężczyzn,
- zajęcia dotyczące języka, uwrażliwiające na formy męskie i żeńskie nazw zawodów; wykorzystujące przysłowia odnoszące się do kobiet i mężczyzn.

Do poszczególnych zadań należy przyporządkować adekwatne wskaźniki realizacji celu, podane uprzednio w pkt. 3.1.2 WND.

HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU

Harmonogram planowanych zadań powinien:

- uwzględniać poszczególne **etapy** wskazane w opisie zadań oraz być spójny z opisem zadań projektowych wskazanych w pkt. 4.1 wniosku
- być **racjonalny** w stosunku do przedstawionego zakresu zadań w projekcie
- lokować zadania racjonalnie w czasie, tak aby nie ponosić kosztów stałych projektu, np. poprzez jego nieuzasadnione wydłużenie.

Czytelny harmonogram projektu umożliwia łatwą identyfikację zadań i poszczególnych etapów tych zadań w czasie oraz wskazuje ich chronologiczne ułożenie.

Pkt. 4.2 WND Kwoty ryczałtowe

W punkcie tym należy wskazać kwoty ryczałtowe, które będą zastosowane w projekcie z przyporządkowaniem do nich odpowiednich zadań. Dla każdej kwoty należy określić wskaźniki rezultatu i produktu oraz dokumenty, które potwierdzą realizację poszczególnych wskaźników, a tym samym zadań.

Przykładowe dokumenty: lista obecności, protokoły z przekazania sprzętu/pomocy dydaktycznych/materiałów dydaktycznych, certyfikaty lista wydanych certyfikatów, dzienniki zajęć prowadzonych w projekcie, dokumentacja zdjęciowa, analizy i raporty wytworzone w ramach projektu.

Pkt. 4.3 WND Potencjał Wnioskodawcy i Partnerów

Opisywany przez Wnioskodawcę potencjał podlega weryfikacji w zakresie kwestii finansowych, kadrowych oraz technicznych.

W zakresie **potencjału finansowego** należy podać zasoby finansowe, które wniosą do projektu Wnioskodawca oraz partnerzy. Wnioskodawca ma możliwość wskazania również środków finansowych, które potrafi zmobilizować w społeczności lokalnej, w związku z planowanym do realizacji projektem.

W zakresie **potencjału kadrowego** należy go opisać poprzez wskazanie kluczowych osób, jakie zostaną zaangażowane do realizacji projektu wraz z podaniem ich funkcji w projekcie, syntetycznym opisaniem doświadczenia – i o ile to możliwe – wskazaniem tych osób z imienia i nazwiska (ze strony Wnioskodawcy i partnera). Należy wskazać tylko posiadany potencjał kadrowy, a więc w szczególności osoby na stałe współpracujące i planowane do oddelegowania do projektu.

W zakresie **potencjału technicznego** należy wskazać sprzęt i zasoby lokalowe, które mają być wykorzystane w ramach projektu, z przypisaniem ich do poszczególnych zadań. Nie dotyczy to potencjału technicznego, jakiego Wnioskodawca nie posiada, ale dopiero planuje zakupić ze środków projektu, ani potencjału, który nie będzie wykorzystywany do celów realizacji projektu.

Pkt. 4.4 WND Doświadczenie Wnioskodawcy i Partnerów

Potencjał społeczny Wnioskodawcy i partnerów powinien wskazywać na „zakorzenienie” działań w przeszłości w okresie ostatnich 3 lat w stosunku do roku, w którym składany jest wniosek:

- w **obszarze**, w którym udzielane będzie wsparcie,
- na **rzecz grupy docelowej** objętej projektem oraz
- na **terytorium** realizacji projektu.

Kryterium to służy weryfikacji wiarygodności Wnioskodawcy i partnerów pod kątem skutecznej realizacji projektu. Doświadczenie może dotyczyć różnego rodzaju przedsięwzięć, nie tylko tych realizowanych przy udziale funduszy strukturalnych. Wnioskodawca powinien przede wszystkim uzasadnić, w jakim zakresie doświadczenie jego i partnerów (jeśli dotyczy) jest adekwatne do realizacji projektu.

!UWAGA! Należy też wskazać instytucje, które mogą potwierdzić opisany potencjał społeczny Wnioskodawcy i partnerów.

Pkt. 4.5 WND Sposób zarządzania projektem

SPOSÓB ZARZĄDZANIA

- należy wymienić skład zespołu zarządzającego wraz z podaniem stanowisk, zakresu ich głównych obowiązków, wymiaru czasu pracy, wymaganych kompetencji na dane stanowisko oraz podział ról i zadań w zespole zarządzającym; w miarę możliwości należy podać osoby wchodzące w skład kadry z imienia i nazwiska
- należy opisać sposób podejmowania decyzji, sposób komunikacji, częstotliwość spotkań zespołu zarządzającego, podjęcie działań zapobiegawczych i naprawczych;
- liczba osób w zespole zarządzającym oraz ich wymiary czasu pracy powinny być adekwatne w stosunku do liczby szkół w projekcie, liczby uczniów oraz nauczycieli, stopnia złożoności projektu, a także przewidzianej do realizacji liczby godzin merytorycznych. Podczas dokonywanej oceny merytorycznej wniosku o dofinansowania projektu badana jest efektywność i racjonalność składu kadrowego projektu i jego działań, także poprzez wskazania odnoszące się do niezbędnej liczby osób wchodzących w skład kadry zarządzającej oraz kadry obsługowej projektu, niezbędnego wymiaru czasu pracy w stosunku do złożoności projektu, jej doświadczenie
- zakresy obowiązków kadry zarządzającej nie mogą się pokrywać;
- w opisie zarządzania należy ująć aspekt zarządzania projektem w świetle struktury podmiotu będącego Wnioskodawcą.

Przykłady działań równościowych w zakresie zarządzania projektem:

- zapewnienie możliwości elastycznego czasu pracy
- określenie obowiązków związanych z realizacją zasady równości szans kobiet i mężczyzn w projekcie (np. zbieranie danych o uczestnikach, monitorowanie wskaźników i sprawozdawczość w podziale na płeć, przygotowywanie materiałów informacyjnych z uwzględnieniem problematyki równościowej)
- włączenie do projektu osób lub organizacji posiadających wiedzę i doświadczenie w prowadzeniu działań z zachowaniem zasady równości szans
- zapewnienie udziału w procesie podejmowania decyzji w projekcie kobiet i mężczyzn (np. rady partnerskie, komisje rekrutacyjne).

BUDŻET PROJEKTU

Budżet projektu ma charakter zadaniowy. W szczegółowym budżecie powinny być wskazane poszczególne wydatki w ramach zadań w poszczególnych latach, w trakcie których będzie realizowany projekt. Należy zwrócić uwagę na wypełnienie wszystkich pól i wskazanie odpowiednich wartości, wskazanie prawidłowych jednostek miary, wydatków w ramach cross-finansingu, środków trwałych

o wartości równej i powyżej 3 500,00 PLN netto, wkładu własnego publicznego i/lub prywatnego, w tym wkładu niepieniężnego (jeśli dotyczy), kosztów pośrednich, wkładu własnego.

Cross-financing w przypadku projektów współfinansowanych EFS może dotyczyć wyłącznie:

- zakupu nieruchomości
- zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku
- dostosowania lub adaptacji (prace remontowo-wykończeniowe) budynków i pomieszczeń.

Cross-financing nie może dotyczyć kosztów pośrednich

Limity dotyczące wydatków w ramach cross-finansingu i środków trwałych:

10% wartości środków unijnych na cross-financing

10% wartości projektu łącznie na środki trwałe o wartości równej i wyższej niż 3 500,00 PLN netto oraz na cross-financing

30% wartości na środki trwałe o wartości równej i wyższej niż 3 500,00 PLN netto łącznie z cross-finansingiem w przypadku wyposażenia pracowni TIK oraz pracowni przedmiotowych.

!UWAGA!

Obowiązuje Katalog stawek maksymalnych – limity dla wskazanych kosztów znajdują się w załączniku nr 4 do *Regulaminu konkursu (wynagrodzenia nauczycieli, wynagrodzenie psychologa, pedagoga, logopedy, doradcy zawodowego, stypendium dla ucznia zdolnego, koszt zakupu tablicy interaktywnej, urządzenia wielofunkcyjnego, tablicy magnetycznej, pomocy dydaktycznych, narzędzi TIK, urządzeń sieciowych, infrastruktury sieciowo- usługowej).*

Dodatkowe limity wydatków:

Stypendium dla ucznia zdolnego – max 1 000,00 PLN brutto

Pomoce dydaktyczne, narzędzia TIK, urządzenia sieciowe – max 140,00 PLN dla szkół lub placówek systemu oświaty do 300 uczniów

Pomoce dydaktyczne, narzędzia TIK, urządzenia sieciowe – max 200,00 PLN dla szkół lub placówek systemu oświaty od 301 uczniów

Koszty pośrednie rozliczane są wyłącznie z wykorzystaniem następujących stawek ryczałtowych:

- 25% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich* do 830 tys. PLN łącznie,
- 20% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich* powyżej 830 tys. PLN do 1 740 tys. PLN łącznie,
- 15% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich* powyżej 1 740 tys. PLN do 4 550 tys. PLN łącznie,
- 10% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich* przekraczającej 4 550 tys. PLN

* z pomniejszeniem kosztu racjonalnych usprawnień, o których mowa w Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020

Koszty pośrednie stanowią koszty administracyjne związane z obsługą projektu, w szczególności:

a) koszty koordynatora lub kierownika projektu oraz innego personelu bezpośrednio zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie projektu lub prowadzenie innych działań administracyjnych w projekcie, w tym w szczególności koszty wynagrodzenia tych osób, ich delegacji służbowych i szkoleń oraz koszty związane z wdrażaniem polityki równych szans przez te osoby,

- b) koszty zarządu (koszty wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownik jednostki),
 - c) koszty personelu obsługowego (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna, w tym ta dotycząca zamówień) na potrzeby funkcjonowania jednostki,
 - d) koszty obsługi księgowej (koszty wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, w tym koszty zlecenia prowadzenia obsługi księgowej projektu biura rachunkowego),
 - e) koszty utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne) związanych z obsługą administracyjną projektu,
 - f) wydatki związane z otwarciem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym lub odrębnego rachunku bankowego,
 - g) działania informacyjno-promocyjne projektu (np. zakup materiałów promocyjnych i informacyjnych, zakup ogłoszeń prasowych, utworzenie i prowadzenie strony internetowej o projekcie, oznakowanie projektu, plakaty, ulotki, itp.),
 - h) amortyzacja, najem lub zakup aktywów (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) używanych na potrzeby osób, o których mowa w lit. a - d,
 - i) opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków w zakresie związanym z obsługą administracyjną projektu,
 - j) koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich związanych z obsługą administracyjną projektu,
 - k) koszty usług powielania dokumentów związanych z obsługą administracyjną projektu,
 - l) koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych związanych z obsługą administracyjną projektu,
 - m) koszty ubezpieczeń majątkowych,
 - n) koszty ochrony,
 - o) koszty sprzątnięcia pomieszczeń związanych z obsługą administracyjną projektu, w tym środki do utrzymania ich czystości oraz dezynsekcję, dezynfekcję, deratyzację tych pomieszczeń,
 - p) koszty zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy.
- !UWAGA!** Wydatki z katalogu kosztów pośrednich nie mogą być wykazywane w kosztach bezpośrednich.

Ważne kwestie, o których należy pamiętać konstruując budżet projektu:

- w ramach zadania nazwy wydatków nie mogą się powtarzać (muszą się różnić przynajmniej jednym znakiem)
- katalogi MEN – UWAGA! katalogi otwarte, ale w przypadku zakupów spoza katalogu lub unikatowych, istnieje konieczność ich uzasadnienia
- wydatki niekwalifikowane stanowią:
 - koszty powyżej limitu środków dotyczących wydatków w ramach cross-finansingu oraz łącznie cross-finansingu i środków trwałych o koszcie równym lub wyższym od 3 500,00 PLN netto,
 - koszty powyżej limitów na szkoły w zakresie zakupu pomocy dydaktycznych, narzędzi TIK oraz urządzeń sieciowych;
 - wydatki powyżej kwot wskazanych w katalogu stawek maksymalnych (załącznik nr 4 do Regulaminu konkursu)
 - koszty usług administrowania zakupionym w projekcie sprzętem poza okresem realizacji projektu (dotyczy wyposażenia TIK w typie operacji A)
- w budżecie należy właściwie oznaczyć wydatki w ramach cross-finansingu oraz środki trwałe o wartości równej lub wyższej niż 3 500,00 PLN netto, natomiast w części wniosku *Uzasadnienie wydatków* w pkt. 7.2 należy uzasadnić zakup środków trwałych, a w pkt. 7.3 uzasadnić koszty ponoszone w ramach cross-finansingu,
- w części wniosku *Uzasadnienie wydatków* w pkt. 7.4 należy wskazać metodologię wyliczenia wkładu własnego niepieniężnego,

- należy pamiętać o prawidłowym oznaczeniu wkładu własnego (publicznego lub prywatnego), a następnie niepieniężnego, jeśli dotyczy,
- należy pamiętać o wskazaniu formy zatrudnienia osób prowadzących zajęcia dodatkowe,
- w przypadku wskazania w szczegółowym budżecie projektu kosztów, dla których jako jednostkę miary wskazano komplet/zestaw, należy w części wniosku *Uzasadnieniu wydatków* w pkt. 7.10 szczegółowo rozpisać poszczególne pozycje wraz z cenami jednostkowymi; cena nie może dotyczyć tylko zestawu jako całości – jest to konieczne dla zweryfikowania zasadności kwoty,
- w przypadku projektów rozliczanych ryczałtem konieczne jest uzasadnienie wszystkich wydatków w pkt. 7.11 wniosku w części *Uzasadnienie wydatków*.

Regulamin konkursu wraz z załącznikami jest dostępny na stronie:

Konkurs nr RPDS.10.02.02-IZ.00-02-241/17: <http://rpo.dolnyslask.pl/ogloszenie-o-naborze-dla-poddzialania-10-2-2-zapewnienie-rownego-dostepu-do-wysokiej-jakosci-edukacji-podstawowej-gimnazjalnej-i-ponadgimnazjalnej-zit-wrof/>

Konkurs nr RPDS.10.02.03-IZ.00-02-242/17: <http://rpo.dolnyslask.pl/ogloszenie-o-naborze-dla-poddzialania-10-2-3-zapewnienie-rownego-dostepu-do-wysokiej-jakosci-edukacji-podstawowej-gimnazjalnej-i-ponadgimnazjalnej-zit-aj-konkurs-nr-rpds-10-02-03-iz-00-02/>

Konkurs nr RPDS.10.02.04-IZ.00-02-243/17: <http://rpo.dolnyslask.pl/ogloszenie-o-naborze-dla-poddzialania-10-2-4-zapewnienie-rownego-dostepu-do-wysokiej-jakosci-edukacji-podstawowej-gimnazjalnej-i-ponadgimnazjalnej-zit-aw-konkurs-nr-rpds-10-02-04-iz-00-02/>